

Liepājas Universitātes rektora amata pretendentes profesores Daces Markus darbības programma

Izsaku cieņu Liepājas Universitātes vēsturiskajam ieguldījumam izglītības jomā, līdzšinējam veikumam, docētāju, zinātnieku un darbinieku patriotismam, vienlaikus respektēju un pozitīvi vērtēju universitātes zinātniskās darbības stratēģijā 2015–2020 formulēto misiju par universitāti kā izglītības, zinātnes un kultūras centru. Universitātei ir ļoti nozīmīga loma garīgas un radošas sabiedrības attīstībā, to var panākt tikai nepārtrauktā pilnveidošanās procesā. Lai universitāte varētu būt līderis plašai sabiedrībai, tai jābūt ne tikai atsaucīgai studentiem, kolēģiem un partneriem, bet, pirmkārt, jābūt kvalitatīvai pašai. Mūsdienās konkurences prasības un kvalitātes nosacījumi universitātēm ir stingri, tam nepietiek tikai ar iegūtu kvalitātes sertifikātu. Pateicos par uzaicinājumu startēt rektora vēlēšanās un vienlaikus apzinos, ka universitātes spožums nav viena cilvēka, bet kolektīva rokās.

Uzskatu, ka Liepājas Universitāte spēj ne tikai nodrošināt obligāto universitātes prasību minimumu, bet universitātes darbības mērķis ir attīstīties par mūsdienīgu augstākās izglītības iestādi, ar kuras viedokļiem rēķinās akadēmiskajā vidē, uzņēmējdarbībā un sabiedrībā kopumā, kuras absolventi ir brīvi domājošas inteligēntas personības, kompetenti profesionāļi, kas dod ieguldījumu tautsaimniecībā un veido sabiedrības kvalitāti. Redzu šo perspektīvu un resursus, kas ļauj to īstenot.

Augstākās izglītības iestādes pamatprocesi ir studijas un zinātniskais darbs. Universitātē šie procesi ir nešķirami: zinātnē balstītas studijas, zinātniskie atklājumi, kas tiek izmantoti docētāju darbā, pētniecībā iesaistīti studenti ir aksioma.

1. Piedāvāju kopīgi īstenot tādu stratēģiju, kas stiprinātu universitātes statusu, sekojot, lai katrā fakultātē esošais zinātniskais potenciāls atbilstu vismaz promocijas padomes prasībām attiecīgajā zinātnes nozarē vai apakšnozarē. Tas nozīmē uzturēt stabilu nepieciešamo (vismaz 65%) zinātņu doktoru procentuālo attiecību pret pamatievēlēto darbinieku kopskaitu, nepieciešamo viesdocētāju (pakāpeniski līdz 5%) un jauno kolēģu iesaistīšanos universitātes darbā, kā arī būtiski aktivizētu zinātnisko darbu (starptautiski un nacionāli fundamentālie un lietišķie pētniecības projekti, eksperti zinātņu nozarēs, augstākā līmeņa publikācijas, kas iekļautas *Web of Science* un *Scopus* datu bāzēs, sadarbības līguma atjaunošana ar Latvijas Zinātņu akadēmiju u.c. Tam sekotu iesaistīšanās LZP ekspertu komisijās, savu promocijas padomju nodrošināšana, starptautiska atpazīstamība un finansējuma piesaiste. Inovācijas ir tur, kur ir spoži zinātniski rezultāti. Uzskatu, ka universitātē nav izsmeltas zinātnisko (iespējams, ka arī saimniecisko) projektu īstenošanas iespējas, bez tam šajā darbības jomā arvien rodami jauni piedāvājumi, piemēram, LVA projektam "e-PUPA" varam piedāvāt aprobāciju Liepājas Universitātē, līdz ar to arī finansējums tiktu novadīts tieši uz universitāti. Arī citos gadījumos būtu vēlams, lai universitāte parādītos kā oficiāls partneris, pretējā gadījumā to neieskaita kā sasniegumu zinātnes bāzes finansējuma saņemšanai. Atbildīgajiem par zinātnisko darbu un projektiem ir ļoti svarīgi sekot piedāvājumiem un darbību plānot. Saprota, ka 2017. gadā paredzētā zinātnes sasniegumu vērtēšana ir ļoti tuvu, tādēļ nāksies ļoti censties, lai nebūtu jāsarķst par novērtējumu un varētu saņemt zinātnes bāzes finansējuma palielinājumu.
2. Svarīga vieta universitātes darbības stratēģijā jāierāda kompleksam, kas palielinātu studējošo skaitu, līdz ar to pieaugtu docētāju slodzes un budžeta ienākumi. Tautsaimniecības pieprasījums var būt atšķirīgs dažādās profesijās, tomēr kopumā ir skaidrs, ka līdz šim uzrādītie aptuveni 1500 studentu 33–35 studiju programmās ir signāls par attīstībai nepietiekamu skaitu. Šis jautājums ir akūts Latvijā, bet tas neatbrīvo no pienākumiem situāciju uzlabot. Lielas iespējas, manuprāt, paver universitātē akreditētie 10 studiju virzieni, vienlaikus ir jāanalizē mazo programmu vērtība un lietderība.
 - 2.1. Piedāvāju kopā ar personām, kas atbild par studiju programmām, studiju procesa norisi un starptautiskajiem sakariem, izanalizēt a) starpnozaru, starpaugstskolu (ar RTU u. c.) un

starptautisku (ar Lietuvu, ar Austriju u.c.) studiju programmu izstrādes lietderīgumu (t. sk. vēl vismaz vienu doktorantūru un koledžas līmeņa studiju programmas), b) tālmācības procentuālo palielinājumu studiju procesā, c) studentu skaita sadrumstalotības iemeslus, iespējamo plūsmas lekciju un citu pasākumu organizēšanu šajā sakarā, d) citu valstu studentu skaita pieauguma reālās iespējas Erasmus+ un cita veida programmās, e) dažāda veida profesionālo studiju programmu un kursu pieteikumu izstrādi un īstenošanu (piem., pedagogu profesionālās kompetences pilnveides izglītības B programmas, kursus skolu direktoriem un skolotāju pārkvalifikācijai, moderno tehnoloģiju, interešu izglītības u.c. kursus, sekojot pieprasījumam un turpinot mūžizglītības jomā labi iesākto.), e) jaunu sadarbības līgumu slēgšanas iespējas un sekošanu to izpildei, ietverot sadarbību ar vidusskolām, tehnikumu, koledžu un Izglītības pārvaldi, abpusēju mobilitāti un jau tagad pieejamās stipendiju iespējas, kā arī paplašinātu starptautisko sadarbību. Pēc analīzes sekotu lietderīga darbība. Tādējādi mēs nostiprinām savu kā kvalitatīvas iestādes prestižu, piesaistām studentus un arī iegūstam finansējumu.

2.2. Kopā ar atbildīgajiem par sabiedriskajām attiecībām un jauno mediju mākslas virziena speciālistiem a) būtiski uzlabot abiturienti domāto reklāmu, izmantojot arī sociālos tīklus un jauno mediju mākslas speciālistus, b) labo darbu publiskošanā vēl vairāk iesaistīt Studentu padomi, absolventus un izcilos novadniekus, c) aktīvāk popularizēt Liepājas Universitātes sasniegumus un apliecināt docētāju un zinātnieku profesionalitāti rakstos u. c. populārzinātniskās formās, tādējādi sekmējot atpazīstamību, piedāvājumus strādāt projektos u. c. darba grupās. Nevēlos atsevišķi izcelt kvalitātes vērtēšanu, finanšu un infrastruktūras efektivitāti, ēku apsaimniekošanas plānošanu, resursu iegūšanu un efektīvu izmantošanu, jo tās ir loģiskas šī procesa sastāvdaļas, kas ir jāplāno (un vēlētos kopā ar universitātes administrāciju plānus pārrunāt) un bez tā nevar īstenot mērķus, lai cik diženi tie būtu. Pozitīva ir universitātes pieredze konferenču, rakstu krājumu, mācību olimpiāžu u.tml. pasākumu organizēšanā, tas jāturpina.

3. Ne mazāk svarīga ir konkrētas un plašas sadarbības organizēšana ar pašvaldībām (pirmkārt, ar Liepājas pilsētas pašvaldību, arī ar Kurzemes reģionu), ar asociācijām, iestādēm, uzņēmumiem, novada izaugsmē ieinteresētiem individuāliem uzņēmējiem (īpaši – bijušajiem studentiem), saskaņojot abpusējās intereses un nodrošinot nepieciešamo speciālistu sagatavošanu. Tik bagātā kultūras dzīves iespēju pilsētā (koncertzāle, teātris, simfoniskais orķestris, pašiem sava Dziesmu svētku virsdiriģente...) ir pārdomājama pilsētas un universitātes kultūras, mākslas, sporta dzīves, kā arī, iespējams, citu jomu sinerģija, kurā noteikti varam rast vēl jaunas un abpusēji noderīgas sadarbības formas.

Iepazīstoties ar 2008. gadā izstrādāto universitātes stratēģiju (paldies tā laika autoriem), no šodienas viedokļa jāsecina, ka dokumentā ir ļoti sadrumstalotas prioritātes, vairāki punkti atgādina ikdienas uzdevumus. Tik daudzu prioritāšu noteikšana rada situācijas, kad viss tik un tā netiek uzskatīts par svarīgu. Piekritu universitātes jaunās stratēģijas autoriem, ka jāizceļ Liepājas Universitātes loma viedās specializācijas stratēģijā, tomēr iesaku atrast vietu parādīt arī tradicionāli spēcīgās saknes pedagogijā un filoloģijā.

Liepājas Universitātei ir lieliskas tradīcijas, tā var lepoties, ka ir UNIVERSITĀTE, kas ir izglītības augstākās kvalitātes iestādes statuss, bet Liepājas Universitāte ir arī VIENĪGĀ (tātad UNIKĀLA) UNIVERSITĀTE KURZEMĒ, un man būtu gods būt par tās rektori. Uzskatu, ka Kurzemes universitātes statuss ir jāuzlūko kā pievienotā vērtība, ar kuru mēs varam vēl lieliskāk pieteikt savu vietu un lomu Latvijā un ārpus tās, rādot gan nacionālās vērtības, gan atvērtību. Brīžiem meklējot un neatrodot Liepājas Universitāti valstiski svarīgos dokumentos un vadošajos plašsaziņas līdzekļos, sāp sirds, jo esmu piedalījies universitātes konferencēs, promocijas darbu aizstāvēšanā un citos pasākumos, tādēļ zinu, ka te strādā daudz profesionāļu, kuru devums ir pelnījis atzinību, tātad arī atzinību universitātei. Ir skaidrs, ka darba netrūkst.

2016. gada 21. aprīlī.

D. Markus